

Sensorveiledning REL2220 – Hinduisme: Indisk religion før og nå

Høsten 2024 – ordinær eksamen

Generelle vurderingskriterier

- A gis til fremragende prestasjoner som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
- B gis til meget gode prestasjoner hvor kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
- C gis en jevnt over god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
- D gis en akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
- E gis til besvarelser som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
- F gis til besvarelser som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Spesifikke vurderingskriteringer

Del 1 og del 2 veier like mye når det kommer til endelig karakter. Slutt karakter settes ut fra en samlet vurdering av besvarelsene. Karakter blir satt på grunnlag av disse punktene:

Har studenten valgt én drøftingsoppgave fra del 1 og tre avklaringspørsmål fra del 2? Eksamensbesvarelser som hopper over noen av oppgavene, eller som behandler dem så kort eller omtrentlig at det ikke tilfredsstiller minimumskravene, trekkes kraftig ned.

Er alle ledd i oppgavetekstene besvart? Besvarelser som hopper over eller omgår sentrale punkter, trekkes ned.

Forholder studenten seg til det oppgitte temaet? Besvarelser som holder en klar rød tråd rundt oppgavetekstens tema premieres, mens besvarelser som skriver seg bort eller kompenserer for kunnskapshull ved å skrive om andre ting, trekkes ned.

Presiserer besvarelsen hvordan oppgavens spørsmål blir tolket og avgrenset, og hvordan eventuelle faguttrykk blir definert og anvendt? Det vil i så fall vurderes positivt.

Ingen av oppgavene har «fasitsvar», og særlig ikke drøftingsoppgavene. Karakter settes på bakgrunn av fagkunnskapen som framkommer. Sensorene ser særlig etter nyanserikdom, selvstendighet og aktiv bruk av fagbegreper.

REL2220-eksamen er en skoleeksamen uten tillatte hjelpemidler. Det forventes derfor ikke konkrete pensumhenvisninger, men besvarelser som tidvis forankrer sine poenger i pensumlitteraturen vil likevel trekke opp.

Det gis ikke trekk for stavefeil, tegnsettingsfeil e.l., men karakteren blir likevel lavere hvis teksten har så mange språklige uklarheter at argumentet blir utydelig. Språklig klarhet, presisjon og god strukturering belønnes.

Del 1. Drøftingsoppgaver

Oppgavetekst:

Om India sies det ofte at “Hva man enn kan si om landet, er det motsatte også sant.” (Whatever you can rightly say about India, the opposite is also true). Drøft hvorvidt dette også kan gjelde for hinduisme. Inkluder eksempler som både taler for og imot en slik påstand.

Denne oppgaven inviterer til refleksjon om hvordan hinduismens interne mangfold vanskeliggjør identifikasjon av et minste felles multiplum i form av forestillinger eller praksiser. Samtidig er det selvsagt også ting man *kan* hevde med stor tyngde, deriblant at hinduisme er mangfoldig, at den har en bestemt historisk utviklingshistorie, osv. Diskusjonen kan gjerne videreutvikles til en problematisering av selve hinduisme-begrepet og klassifiseringen av hinduisme som en religion, men dette er ingen nødvendig forutsetning.

Mange har påpekt hvor viktig bhakti-bevegelsen var for demokratisering av religiøse praksiser innen det vi nå kaller hinduisme – og dermed for deres videreføring helt fram til i dag. Hvordan har teknologisk utvikling medvirket til demokratisering og videreføring – helt fra komposisjon av rytmiske vers og palmeblad-nedtegnelser til vår tids visuelle og digitale medier? Drøft ved hjelp av eksempler fra ulike tidsepoker.

Mest nærliggende er det å ta utgangspunkt i de mange ulike formatene som Ramayana-eposet er blitt videreført igjennom, der vi bl.a. har sett eksempler fra festival-iscenesettelser, filmer, tegnefilmer, TV-serier og hurtig-chanting av Hanuman Chalisa. Alternativt kan man også reflektere rundt digital puja, direkteoverføring fra templer eller hvordan nye transportmidler øker tilgjengeligheten til nye pilegrimsdestinasjoner. De beste besvarelsene vil også kunne spørre hvorvidt religiøse praksiser/forestillinger kan endre seg som følge av slike endringer.

Del 2. Avklaringsspørsmål

1. *Gjør rede for forskjellen mellom śruti- og smṛiti-tekster og forklar kort hvorfor BhagavadGita kan være vanskelig å plassere.*

Sruti-tekstene ansees som åpenbarte budskap, mens smṛiti-tekstene ansees som menneskelige produkter. BGs ambivalente posisjon skyldes at teksten er formulert som en tale av Krishna.

2. *Hvordan fortolkes moksha i ulike retninger av hinduismen, og hvilke konsekvenser har eventuelle tolkningsforskjeller for dagligliv og religiøs praksis?*

En god besvarelse bør vise overgangen fra Manus vektlegging av varnashramadharma til BhagavadGitas tre veier til moksha.

3. *Selv om hinduisme er blant verdens eldste levende religioner, er flere av dens tidlige grener, aspekter eller praksiser enten forlatt eller omdiskuterte i dag. Gjør kort rede for minst to av disse.*

Her er det mye å velge imellom, for eksempel vediske ofringsritualer som var svært kostbare, langdryge eller krevet dyreofre som ku eller hest, religiøs legitimering av kastediskriminering, sati, forbudet mot enkegjengifte for brahminere, barneekteskap, og kanskje Nyaya-systemet, som primært er av vitenskapshistorisk interesse i dag. Dyreofring og besettelse kan også nevnes blant praksiser som er omdiskuterte i dag selv om de fortsatt utføres blant enkelte grupper/i enkelte regioner.

4. *Mange hinduer foretrekker betegnelsen «Sanatan dharma» (den evige lov/sannhet) snarere enn «hinduisme». Gjør kort rede for «Sanatan dharma»-betegnelsens opprinnelse.*

Sanatan Dharma-begrepet oppsto i løpet av kolonitidens forsøk på å konsolidere, reformere og revitalisere de sprikende praksisene og forestillingene blant datidens Indias heterogene hindu-befolkning. En god besvarelse må få fram denne konteksten.

5. *Eksemplifiser hvordan hinduisme-undervisning ved vestlige skoler og universiteter kan skape friksjon mellom religionsvitenskapelige «utenfra-perspektiver» og diaspora-hinduers «innenfra-perspektiver».*

Pensumlitteraturen omfatter flere eksempler på slik friksjon, deriblant kontroversene om lærebøker i California og om Wendy Donigers psykoanalytiske perspektiv. De beste besvarelsene vil også kunne løfte fram Clemens Cavallins overgripende refleksjoner om slike uenigheter.